

Opakovanie učiva z 5. ročníka

Zahrajte sa

Pomocou zábavných úloh si precvič a zopakuj učivo z 5. ročníka. Hraj sa s ostatnými formou kvízu. Rozdeľte sa na skupiny. Lístky rozstrihajte na malé kartičky. Kartičky zamiešajte a po jednom si ťahajte úlohy. Jeden žiak skupiny zapisuje body (0 – 1 – 2 – 3). Na záver body spočítajte.

1

Povedz názvy troch ľudových piesní, ktoré majú v texte čísllovku.

2

Povedz po anglicky/ nemecky/ francúzsky slovo *pieseň*.

3

Zaspievaj jednu strofu piesne, v ktorej sa hovorí o stromoch.

4

Pantomímou predveď pieseň *Keby som bol vtáčkom*.

5

Vyber si spolužiaka/-čku a zahrajte scénu, v ktorej sa pán Jankins rozpráva so svojim synom premeneným na myš.

6

Skús zaspievať jednu strofu zbojníckej piesne.

7

Vymysli štyri verše, v ktorých sa budú rýmovať slová: *zvon, slon, strom, hrom*.

8

Na slová *nos!* a *nos* vymysli po dve vety.

9

Nakresli, ako si predstavuješ draka, ktorý v meste Silene kántril ľudí.

10

Čo majú spoločné spisovatelia M. Ďuričková, J. Horák, A. Medňanský, A. Habovštiak?

11

Povedz názov svojej obľúbenej filmovej rozprávky. Pomenuj jej tému.

12

Spomeň si na komiks *O zlatom tatranskom kamzíkovi*. Akú hlavnú myšlienku príbeh vyjadroval?

13

Vysvetli rozdiel medzi hraným a animovaným filmom. Povedz meno svojho obľúbeného herca.

14

Ktorú rozprávku by si si vybral/-a a spracoval/-a ako bábkovú hru pre menšie deti? Čo všetko by si potreboval/-a?

15

Povedz názov, meno autora a literárny druh úryvku: *Pamodaj tebe, dievčička!*
No pod'že, pod' z tej hory!
Vybrať mi uhlie z telička,
lebo mi celé zhorí.

2. Poézia

Básne

Literárna výchova, s. 22 – 29

Samo Chalupka

Turčín Poničan

s. 22

1 Spoznávaj významných básnikov našej minulosti.

Územie Slovenska sa po rozpade Veľkomoravskej ríše stalo v priebehu 10. storočia súčasťou Uhorského kráľovstva a od roku 1526 súčasťou veľkej habsburskej monarchie (kráľovstva). Časť monarchie sa dostala od 16. storočia do začiatku 18. storočia do područia Turkov – Osmanskej ríše – a turecké výboje zasahovali až na územie Slovenska. Mnohé hrady a mestá na našom území museli čeliť tureckým vojskám. O ťažkom období svedčí aj veľa ľudových povestí a piesní z tohto obdobia. Tie boli v 19. storočí podnetom a inšpiráciou pre básnikov, ktorí svoje básne a povesti ako prví písali v spisovnom slovenskom jazyku. Chceli nimi povzbudiť slovenský národ, aby sa v mnohonárodnostnej ríši hlásil o svoje národné a jazykové práva.

2 Poznáš už báseň Sama Chalupku aj jej obsah. Urč, v ktorom storočí žil Samo Chalupka.

A. 18. storočie B. 19. storočie C. 20. storočie D. 21. storočie

3 Ktoré storočie je zobrazené v príbehu *Turčina Poničana*?

A. 16. – 17. storočie B. 17. – 18. storočie C. 18. – 19. storočie D. 19. – 20. storočie

4 Prečo má hlavná postava básne meno *Turčín Poničan*? Podčiarkni správne tvrdenia.

- A. Je to chlapec, ktorý vždy čosi poničil.
- B. Pochádza zo slovenskej dediny Poniky.
- C. Bol vychovávaný v tureckej ríši, bol poturčený.
- D. Vyrastal pri Turčianskych Tepliciach.

5 a) Ktoré postavy vystupujú v básni *Turčín Poničan*? Dopln do schémy.

b) Ktoré z postáv sa stali obeťami násilia – odvedenia do cudziny? Podčiarkni ich.

vnuk – syn – nevesta – matka (starká)

c) Čo bolo najsmutnejšie na odvedení matky?

- A. že bola chorá
- B. že ju nútili pracovať
- C. že ju zajaľ vlastný syn
- D. že sa nikdy nevráti späť

Daniel Hevier

Pieseň pre tvoje uši

s. 30

1 Precvičil/-a si si v predchádzajúcej kapitole svoje zmysly a vytvoril/-a si veselú báseň? Nenechaj si ju pre seba – prečítaj ju kamarátom aj rodičom. Môžeš ju ponúknuť do školského časopisu alebo do literárnej súťaže.

2 a) Vtipné a rytmické básne sú podnetom pre hudobného skladateľa, aby k nim vytvoril hudbu – a na svete je detská populárna pieseň. V úryvku z *Piesne pre tvoje uši* podčiarkni verše, ktoré sú vtipné.

Kto má dobrý, kto má dobrý sluch.

Ten počuje aj dupanie bláh,

ten počuje, ako kýcha kvet,

všetky zvuky, aké má len svet.

Kto má dobrý, kto má dobrý sluch.

Ten počuje, ako praská kruh.

Hrdzu, ktorá práve chrúme kľúč.

Počúvať sa s nami správne uč.

b) Do rámkov napíš schému rýmu a urč jeho druh.

c) V jednotlivých veršoch spočítaj počet slabík a napíš ho do oválu.

d) Akú vlastnosť získa báseň, keď sa vo veršoch opakuje rovnaký počet slabík?

Čítame s Pomocníkom

1 a) Prečítaj si, ako spevák a skladateľ Peter Nagy „videl“ a „počul“ hrdzu na sídlisku.

^oHrdza chodí ^ona sídlisko,

^caby sa tam ^onajedla.

^aHrdzavé má už aj vlasy

a je tučná ^ood jedla.

Hrdza zje len na raňajky

celé dvere z garáže,

susedovu kolobežku

a ešte si rozkáže.

1 Rozdeľte si úlohy a prečítajte baladu *Išli hudci horou* ako dialogizované čítanie: rozprávač, dievča, matka. Vžite sa do pocitov postáv.

2 a) Čo bolo príčinou toho, že sa dievča premenilo na nehybný javor?

- A. Matka aj richtár sa chceli dievčať a zbaviť.
- B. V lese pôsobili zlé nadprirodzené sily.
- C. Dievča bolo potrestané za to, že otec bol richtárom.
- D. Matka v hneve vyslovila kliatbu.

b) Čo sa ukrýva v slove *kliatba*?

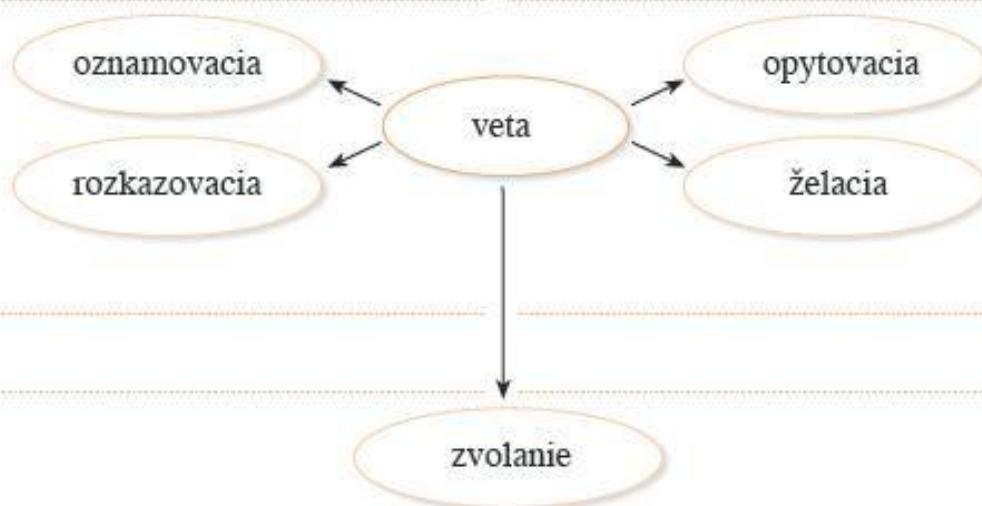
- A. rozkaz
- B. zlé želanie niekomu inému
- C. oznámenie o niečom
- D. otázka

c) Slová majú naozaj veľkú moc: môžu pohladiť, ale aj zraniť. Vždy preto želaj sebe aj iným len dobré, pozitívne veci. Napíš tri dobré prania.

1. (sebe) Bodaj by (som/sa mi)
2. (najbližšiemu človeku) Nech
3. (neznámej osobe) Bárš by

3 Na línajky napíš jednotlivé druhy viet, ktoré obsahovo súvisia s baladou *Išli hudci horou*.

rušať – cieň –

Spočítaj si body a vyfarbi si stupienok, ktorý si získal/-a.
Ak si pre nízky počet bodov nezískal/-a stupienok, zopakuj si vedomosti a vyrieš ešte raz príslušné úlohy.

Spolu: 22 bodov

22 – 20 bodov – I. stupienok
19 – 17 bodov – II. stupienok
16 – 11 bodov – III. stupienok

TEST 1

Polohlasne si prečítaj text.

Majster virtuóz

Zahrajme sa s jazykom,
ten má sily za tri roty,
ľahko zvalí dom i strom.
No tak poďme do roboty!
Ale s ním sa ľahko mieriť
Samozrejme – na papieri.

Zahrajme sa s jazykom,
vie postaviť dom i strom.
Samozrejme – na papieri.
V pokoji a tichom mieri.

A má na to moc. A zbraní
Nevieme ich zrátať ani.
Tých je hádam plný voz.

Je to majster – virtuóz.

D. Dragulová-Faktorová

1 Literárny text *Majster virtuóz* patrí k

A. hádankám. B. populárnym piesňam. C. baladám. D. básňam.

2 Podľa čoho si vyriešil/-a úlohu 1?

A. podľa dĺžky B. podľa veršov, rýmu a rytmu C. podľa veršov B. podľa nadpisu

3 Koľko veršov majú jednotlivé strofy?

4 Akú schému majú rýmy veršov v prvej strofe?

A. ababab B. ababcc C. aabbcc D. abaabb

5 Ako sa nazýva rým v druhej strofe?

A. striedavý B. obkročný C. zdvojený D. združený

7 Prečítaj si indiánske príslovia a vysvetli ich význam.

Ten, kto je svedkom zlého činu a ani nezdvihne ruku, aby mu zabránil, je rovnako vinný ako ten, kto zlo pácha.

Preukazuj úctu všetkým ľuďom, neplaz sa však pred nikým.

Zrodenie sveta

s. 67

1 Pomocou textu báje doplň chýbajúce slová a slovné spojenia.

Na počiatku: (Nun)

Stvorenie:

..... (Re)

..... (Geb)

..... (Nut)

..... (Šov)

..... (Chons)

2 Ktoré javy a postavy sa vyskytovali vo viacerých bájach (čínskej, indiánskej, egyptskej)? Podčiarkni ich.

ráno obloha muž mesiac kožušina boh/prvá bytosť

žena tyrkys Slnko kly vajce

tma zem sestra kly korytnačka

- 5 Napiš do zošita krátke rozprávanie o svojom športovom zážitku (vybíjaná, plávanie, bicyklovanie, hry s kamarátmi a pod.)

Hádaj hádanku – prešmyčku

Čo je pre cvičenca poškodená HRAZDA?

J. Pavlovič: Plece, na ňom hádaniek vrece alebo čarovná reč hádaniek

Maľovaná slovenčina

Napiš dve príslovia, ktoré sú zobrazené na obrázku.

Osobnosti

Mark Twain je autorom knihy

Knihu *Maroško* napísal

Jaroslav Rezník napísal knihu o detstve

Autorkou knihy *Izba snov* je

Autorkou knihy *Neznášam, keď ma hladkajú po hlave* je

Pamätníček

On-rozprávanie je reč rozprávača v osobe.

Ja-rozprávanie je reč rozprávača v osobe.

Krátky literárny útvar, ktorý zobrazuje príbeh odohrávajúci sa v kratšom časovom úseku a v ktorom vystupuje menej postáv, sa nazýva